

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. De eadem Dei contemplatione ex ejus imagine donis gratuitis
reformata, ex D. Bonaventura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

bet & Verbum genitum, & Amorem spiratum, qui necessariò distinguuntur, cùm unus ab altero producatur & non essentialiter, non accidentaliter, ergo personaliter. Dum igitur mens seipsum considerat per se, tamquam per speculum confurgit ad speculum etiam Trinitatem beatam Patris, Verbi, & Amoris, trium personarum coeterorum, coequalium, & consubstantialium: ita quid quilibet trium in quolibet est aliorum, unius tamen non est alius, sed ipsi tres sunt unus DEVS. sic ille.

CAPUT IV.

De Contemplatione DEI in sua imagine, donis gratuitis & supernaturatis reformatas.

IN hoc contemplationis gradu aspirantis divinæ gratiae qualitatem, modos, effectus, cum at entio mirantur, & cum admiratione ad Creatoris laudem affligimus: quidquid enim bonum in iustorum cordibus agitur, leptiformis ille Spiritus per inspirantem gratiam operatur: nam sine cooperante gratia omnino non sufficimus, vel ad cognitionem veritatis, vel ad amorem virtutis.

Si enim ex naturæ operibus ad divinas perfectiones intundas quasi per scalam ascendimus, pleniùs sancte ex effectibus gratie & glorie, quorum major est nobilitas, divina penetrabimur. & hoc est DEUM ex supernatis aliis effectibus cognoscere. In hoc igitur gradu contemplamur partner & admiramur quomodo haec divina gratia tot animalia affectiones quotidie in virtutes reditat, & in bona intentione figit; & quomodo insuffat, ut omnis nostra affectio ab illicitis ad licita transferatur.

Virtute enim hujus gratiae agitur, ut effectus boni nutritur, promoveantur, solidentur, ac ut effectus mali cohabeantur & destruantur. Itaq; hunc humilior & hunc exaltat, suscitans de pulvere egenum, & de stercore eigens pauperem. Nonne gratia officium est (ut recte considerat Richardus, quamvis in alio proposito, lib. 3. de contempl. cap. 23.) totam illam interne familiaturam, tot cogitationum, tot affectionum, pro arbitrio disponere, & imperante more sub legibus subiungare? & cetera, que latius prolequitur, & ad duximus superius.

Ad hanc euam speculationem reduci queunt, tam gratiae, quam gloriæ mirabiles effectus. De gloria dicimus infra. Gratiae vero effectum & qualitates declarat idem Richardus lib. 3. cap. 24. Verum amen, inquit, quam magnum, quam mirabile illud esse creditur, quod quidquid virtutis in nobis operatur, nobis ad meritum imputatur. Et miro quodam incomprehensibili modo sic nobis sua voluntatis beneplacatum insipiat, ut iuste nobis ad meritum reputari debet, quodquid bonitatis ejus in nobis gratia imprimit vel reformat. Salvo enim humana voluntatis arbitrio, & omnino abesse illa coactione, quilibet bona voluntas per insipientem gratiam in divina bonitatis placitum constatur: & idcirco homini ad retributionem gloriam cumulatur quidquid ex libero

mentu confessu in ipsa divinitus agitur. Operatur autem illa studiorum bonorum cooperatrix gratia quedam in nobis que sunt ad augmentum debiti, quedam vero que sunt ad incrementum meritii, quedam autem que videntur esse ad inchoationem præmij. Tries namque servitutis nostra debitus divina benignitas augescit, & sibi nos magis obnoxios reddit, quoties in nobis scientia & sapientia dona accrescit. Hac itaque & quilibet eiusmodi in augmentum sunt debitis potius quam meritis.

Sed quidquid virtutis divina nobis bonitas insipiat, ad meritam retributionem accumulat: quidquid vero in tua suavitatis, quidquid divina dulcedamina mentis nostris divinitus insinuitur, ad præmij inbeatim integrum modò spectare videtur. Hec omnia operatur utique arque idem spiritu. Nam & unicuius eius docet nos de omnibus, & charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis, & nihil emens constat esse ab ipso quodlibet gaudium in spiritu sancto. Vultu autem apertius nosse ad quem frumentum soleat Spiritus iste spiritum nostrum secundare? Erat autem Spiritus est, ait apostolus, charitas gaudium, paupertas, patientia, longanimitas, bonitas,

O quam multa, o quam magna sunt quae spiritus iste operatur in nobis, dividens singulis præratis! Divisiones enim gratiarum sunt, idem aeternitas. Alij quidem per spiritum datum fermo lapiente, alii sermo scientiarum, alii fides, alii gratia sanitatis, alii operatio virtutum, alii propria, alii discrino spirituum, & cetera innumeris in hunc modum. Perpende, obsecro, quam sit spectabilis, quamvis subiectus & huiusmodi divini spiritus operationes in speculationem adducere, & in eam contemplatione ad maximum suum ad humilitatem & charitatem roroscere sic ille.

Inter opera autem gratiae primum sibi vendicat locum Christus Dominus, nam, ut recte Rupertus Abbas lib. 1. de operibus, est excellensimum opus DEI: qua vero ratione per Christum Sevatore, ac per opera gratiae, debet. mutus ad divina affligeretur, sequentia Capite ex D. Bonaventura doctrina, DEO dante, dicendum,

CAPUT V.

De eadem DEI contemplatione ex ejus imagine donis gratuitis reformatas, ex D. Bonaventura.

HUJUS contemplationis materiam profundiū omnibus alius D. Bonaventura in capite 4. Itinerarij tradidit; quare contentaneum duimus ejusdem verbis eam referte. Sed quoniam non solum, inquit ille, per nos transundo, verum etiam in nobis contingit contemplari primum principium, et hoc maius est quam precedentis; ideo hic modus considerandi quartum obtinet contemplationis gradum. Mirum autem videtur, cum ostensum sit quod DEVS Cetera in ita propinquus sit mentibus nostris, quod iam pacificum est in leipsis primum principium speculari. Sed hinc ratio est in promptu: quia mens humana sollicitudinibus distracta, non intrat ad se per memoriam pueri conscientiam obnubilata, non reddit ad se per intromissionem concupiscentiam illecta, nequaquam revertat pensum ad seipsum per desiderium suavitatis interne & latitudinis spiritualius; ideo tota aliter in his sensibilibus jacens, non potest ad se tanquam ad DEUM genitum revertere.

Et quoniam ubi quis ceciderit, necesse habet irremendum recumbere, nisi apponat quod & adiactat ut resurgat; non portat anima nostra perfecte ab his sensibilibus relevari ad contumulum sui & eternam veritatem in seipso, nisi Veritas assumpta formam humana in Christo fieret sibi scilicet reparans priorem scilicet aliam, que fuisse in Adam. Vnde quantumcumque sit alienum tuum quis lumine natura & scientia acquisire, non potest intrare in se, ut in seipso delectetur in Domino, nisi mediante Christo, qui dicit Ioh. 10. Ego sum ostium: per me si quis introierit, salvabitur, & incediet & egrediatur, & pacem inveniet. Ad hoc autem ostium non approximans, nisi in ipsum credamus, speremus, & amemus.

Novem gradus,
qui respondunt
novem ordinib;
Angelorum.

Necesse est igitur, si reintrare volumus ad fructum
rem veritatis, tamquam ad paradisum, quod ingre-
diamur per Fidem, Spem, & Charitatem mediatrixis
DEI & hominum IESU Christi, qui est tamquam li-
gnum vita in medio Paradisi. Supervenientia est gi-
tura imago mentis nostrae tribus virtutibus Theologicis,
quibus anima purificatur, illuminatur, & perficitur;
& sic imago reformatur, restituatur, & conformis super-
enda: ne Ierusalem efficiatur, & pars Ecclesie militantis,
qua est protes (secundum Apostolum) Ierusalem ca-
leftus. Ait enim ad Galat. 4. Illa que fuitum est
Ierusalem, liberta est, qua est mater nostra. Ani-
ma igitur credens, sperans, & amans IESUM Chri-
stum, qui est Verbum Patris incarnatum, increatum,
& inspiratum, scilicet via, veritas, & vita, dum per
Fidem credit in Christum tamquam in Verbum incre-
atum, quod est Verbum & splendor Patris, recuperat
spiritualem auditum & visionem: auditum ad suscipi-
endum Christi sermones, visionem ad considerandum
ipsum lucis splendores. Num autem Spe suspirat ad
suscipiendum Verbum inspiratum, per desiderium &
affectionem recuperat spiritualem oculatum. Num Cha-
ritate complexitur Verbum incarnatum, ut suscipi-
ens ab ipso delectationem, & ut transiens in illud per
exultationem, recuperat gaudium & tactum.
Quibus sensibus recuperatur, dum sponsio suam videt
& audit, odorat, gustat, & amplectatur, decantare
potest (tamquam sponsa) Canticumanticorum,
quod factum sicut ad exercitium contemplacionis se-
cundum hunc quartum gradum, quem nemo capit nisi
qui accipit; quia magis est in experientia affectuali,
quam in consideratione rationali.

In hoc namque gradu, recuperata sensibus interiorebus, ad videndam summè pulchrum, ad audiendum summè harmoniacum, ad odorandum summè odoriferum, ad degustandum summè suave, ad apprehendendum summè delectabile, disponitur anima ad mentales excessus, scilicet per devotionem, admirationem, & exultationem, secundum illas tres exclamations, que sunt in Cantico canticorum. Quare primas per super abundantiam devotionis, per quam sit anima sicut virgula sum ex aromatibus myrrae & thuri. Secundas per excellentiam admiratio-
nis, per quam sit anima sicut aurora, luna, & sol, secundum processum illuminationum suffidentium animam ad admirandum sponsum considerandum. Tertias per super abundantiam exultationis, per quem sit anima suavissima delectationis deliciis affluens, immixta tota alter super dilectum suum.

C A P V T VI.

De Contemplatione caelestis glorie , ac felicitate Beatorum.

POSTQVAM egimus de virtutibus & donis
gratuitis, quibus imago DEI exornata nos ad
ipius DEI (auctoris supernaturalis horum do-
norum) mansuetiam, bonitatem, & sapientiam
contemplationem invitat ; rectus differendi or-
do postulat, ut destituatur, felicitate, & gloria, que
veluti corona & praemium his donis & gratiis
correspondunt, aliqua dicamus. Nam quicquid ele-
& regnabunt cum Christo, tot erunt praemia, &
de tot unius cœsusque, qui salvabitur, erunt gau-
dia. Multiplex autem est, & varia materia hujus
contemplationis.

CONTEMPLATIO PRIMA. *gaudia*

De carentia omnis mali in vita beata.

PRIMA contemplatio ea esse poterit , sibi
summam esse requiem , & omnis mali caen-
tiam conficians . Sanctus Augustinus Serm . 37-
de Sanctis : *V*binon est paupertatis metus , non agri-
culturis imbecilitas ; *N*atura leditur , trahitur nemo , in-
videt nemo ; cupiditas nulla excedit , nullum cibi
desiderium , nullum honoris aut potestatis pulsus am-
bitus ; nullus ibi diabolus meritus , infidus demonum nulla
terror gehenna proicit ; ibi mors neque corporis erit ,
neque anima . scilicet .

Richardus in illa verba Canitic. 3. Lectulum Salomonis sexaginta fortis, &c sic inquit c. 10. Salomon pacificus interpretatur, & significat Christum, qui pacificavit, quia in calis & in crux sunt, qui Patri peccatores reconciliavit, & inter Angelos & homines.